

МЕТОДИ ПРОДИДІІ ІНФОРМАЦІНО-ПСИХОЛОГІЧНИМ ОПЕРАЦІЯМ ПІД ЧАС ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі досліджено особливості інформаційно-психологічних операцій, як виду маніпуляційного впливу під час інформаційної війни. Узагальнено основні характеристики інформаційних мемів та методи протидії.

Ключові слова: інформаційно-психологічні операції, інформаційна війна, інформаційний мем, кібербезпека, методи протидії.

Abstract

The features of information-psychological operations, as a kind of manipulative influence during the information warfare were investigated in the work. The main characteristics of information memes and methods of counteraction are generalized.

Keywords: informational-psychological operations, information warfare, information meme, cybersecurity, methods of counteraction.

Вступ

Під час інформаційної війни однією з основних задач є забезпечення кібербезпеки. Однією з цілей інформаційної війни є вплив на морально-психологічний стан протилежної сторони, позбавити її сили та спроможності протистояти, деморалізувати [1, 2]. Для ведення інформаційних війн використовується своя специфічна зброя – інформаційні операції: інформаційно-психологічні впливи на людину та інформаційно-технічні впливи на кіберпростір [3].

Швидкий розвиток соціальних мереж спричинив активізацію комунікації в суспільстві та відкрив широкі можливості для використання інформаційно-психологічних операцій при маніпуляції суспільною думкою та свідомістю. Мета проведення інформаційних операцій - створити цілісну картину світу, де стають виправданими дії та вчинки, які ніколи б не були зрозумілі і виправдані поза цією картиною, зміна індивідуальної та суспільної свідомості.

Метою роботи є дослідження методів протидії інформаційно-психологічним операціям під час інформаційної війни.

Результати дослідження

Проте зміна картини світу соціальної частини, що знаходиться у стійкій фазі, майже неможлива [4]. Інформаційні операції максимально ефективні тільки тоді, коли вони застосовуються по найбільш вразливим частинам соціотехнічних систем, а саме людській свідомості, причому вона повинна перейти у нестійкий стан. Визначальними чинниками при розробці засобів інформаційного впливу стають саме індивідуальні особливості людини та соціуму. Для того, щоб змоделювати поведінку людини (суспільства), необхідно знати саме її (його) індивідуальні особливості та переваги.

Використовуючи такі емоційні складові інформаційно-психологічних операцій іронія, сарказм, підозрілість, байдужість, «перехід на особистості» тощо та методи формування інформаційних впливів (альтернатива, що лякає, категоризація або наклеювання ярликів, магію чисел та авторитетів, пряме перекручування інформації без видимого зміни сутності, в якій вона знаходиться), досягаються в цілі проведення інформаційної війни, як стратегічні:

- розхитування ситуації, і через кризу інспірування внутрішньодержавного конфлікту в країні-жертві;
 - деградація, розорення і розпад країни з перетворенням її в так звану "недієздатну" державу;
 - зміна політичної влади на цілком підконтрольну агресору.
- так і тактичні:

- виведення людини з рівноваги і, як наслідок, сприймання нею потрібного мему, в решті, до зміни картини світу;
- провокування агресії у людини і як наслідок втрата нею авторитету у суспільстві;
- компрометація ресурсу (мережевої спільноти) за рахунок нагнітання агресії у самій спільноті, що призводить до зменшення авторитету та, відповідно, дискредитація ідей, що вона відстоює;
- формування думки, що оточення людини, вважає так як це потрібно агресору, а отже людина починає сумніватись у власній картині світу;
- формування думки, що всі навколо думають як агресор, а отже, підміна думки суспільства;
- блокування ресурсу (мережевої спільноти) за рахунок використання нецензурної лексики та мови ненависті тощо;
- компрометація ресурсу (мережевої спільноти) за рахунок використання перекручених фактів, фейків та безглузких висловлювань;
- відволікання уваги від теми інформаційного ресурсу, і засмічення його інформаційним шумом з метою дискредитації ресурсу.

При цьому ефективність мему збільшується за рахунок багатократного дублювання повідомлення, в тому числі у різних варіаціях [5].

Захист від інформаційно-психологічних операцій під час інформаційної війни

Крок 1. Моніторинг інформаційного простору з метою виявлення ворожих інформаційних мемів.

Крок 2. Визначення множини інформаційних мемів.

Крок 3. Оцінювання можливих ризиків після проведення інформаційно-психологічних операцій.

Крок 4. Реалізація захисних дій (наприклад блокування облікових записів та повідомлень явно провокативного характеру), в тому числі на законодавчому рівні.

Крок 5. Формування самоцензури у людини (фільтрування інформаційних мемів, збереження власного культурного коду тощо)

Висновки

Отже, розглянуті основні причини використання інформаційно-психологічних операцій при інформаційній війні, показані методи, які використовуються для формування інформаційних впливів (мемів) та наслідки їх застосування. Запропоновані кроки, що дозволять зменшити вплив інформаційно-психологічних операцій (мемів) під час інформаційної війни.

REFERENCES

1. Syuntyurenko, O. V. "Network technologies for information warfare and manipulation of public opinion." *Scientific and Technical Information Processing* 42.4 (2015): 205-210.
2. Voitovych O., Holovenko V. Research of social networks as a source of information in warfare : Inżynier XXI wieku projektujemy przyszłość, monografia [pod red: Jacek Rysiński] - Bielsko-Biała: Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, 2016 . 111-119.
3. Дудатьєв А. В., Войтович О. П. Інформаційна безпека соціотехнічних систем: модель інформаційного впливу. *Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія*. – Режим доступу : <https://itce.vntu.edu.ua/index.php/itce/article/view/657/401>.
4. Dudatyev A. V. , Voitovych O. P. Моделі інформаційної підтримки управління комплексною інформаційною безпекою. *Радіоелектроніка, інформатика, управління* 2017. № 1. С. 107-114.
5. Dudatyev, Andrey V. "Complex Method of Informational-Psychological Operations Counteraction." *Journal of Automation and Information Sciences* 49.1 (2017).

Войтович Олеся Петрівна – канд. техн. наук, доцент кафедри захисту інформації, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Voitovych Olesia P. – Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of Information Protection, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia